

JOACHIM FEST

ÎN BUNCĂR CU

Hitler

Ultimele zile ale celui de-al Treilea Reich

CORINT

CAPITOLUL ÎNTÂI

Începutul bătăliei

La orele trei, în capul de pod de la Küstrin, se înalță pe cerul nopții câteva rachete de semnalizare de un roșu intens. După o clipă de liniște apăsătoare, se declanșează urgia. Se cutremură malurile fluviului Oder și acest fenomen își face simțite efectele până în Frankfurt. De parcă ar fi fost declanșate de spirite, sirenele încep să urle din loc în loc. Glasul lor tânguitor se aude chiar și la Berlin. Telefoane sună, cărți se răstoarnă de pe rafturile bibliotecilor. În ceea ce privește operațiunea din 16 aprilie 1945, sovieticii dispun de 20 de armate de 2,5 milioane de militari, peste 40 000 de aruncătoare de grenade, alte tipuri de armament greu, dar și sute de „Orgi ale lui Stalin”*. Trebuie spus că sovieticii dispuneau de 300 de aruncătoare de rachete per kilometru. În apropierea localităților Letschin, Seelow, Friedersdorf și Dolgelin se înălțau până la cer coloane imense

* „Orga lui Stalin”, denumită și „Katiușa”, era un aruncător de rachete cu mai multe țevi, dispuse întocmai ca o orgă (n.tr.).

de foc, alcătuiind o perdea de trăsnete, bulgări de pământ și moloz. Au ars păduri întregi, iar unele persoane care au trăit acele momente își amintesc de uraganele de foc care pârjoleau întreaga Germanie, prefăcând totul în praf și scrum.

După o jumătate de ceas, zgomotul infernal a încetat brusc și s-a lăsat o liniște mormântală, tulburată doar de zgomotul pe care îl făceau flăcările. Apoi s-a aprins undeva, în dreptul liniilor sovietice, un reflector, care și-a îndreptat lumina spre cer. Acesta a fost un semnal pentru alte 143 de reflectoare dispuse la o distanță de 200 de metri unul față de celălalt, reflectoare care au învăluit în lumină peisajul devastat. Acestea au luminat și Înălțimile Seelow, care reprezentau ținta pe care și-o propusese pentru ziua respectivă mareșalul Ghiorgi K. Jukov. Ordinul pe care îl avea înaintea de a începe bătălia suna astfel: „Inamicul, care se află pe drumul cel mai scurt către Berlin, trebuie nimicit. Capitala Germaniei fasciste trebuie cucerită și în ea trebuie să fluture steagul învingătorului”.

Spectacolul de lumini, care fusese denumit de către ofițerii sovietici din statul-major „arma-minune a lui Jukov”, s-a dovedit a fi un eșec. Deși se lovise de proteste, mareșalul a rămas la idea sa ca, după un foc susținut, adversarul demoralizat să fie „orbit de lumină” și înălțimile să fie cucerite în urma unui singur asalt. Împotriva așteptărilor mareșalului, în perdeaua densă, formată din fum și aburi, lumina reflectoarelor sovietice a fost diminuată și atacatorii s-au văzut nevoiți să rătăcească prin întunericul lăptos. În plus, s-a constatat ulterior că ofițerii de la comandamentul suprem al armatei sovietice au făcut aprecieri greșite în ceea ce privea terenul, pe care se putea înainta cu greu, fiindcă totul era plin de noroi și gropi. Numeroase mijloace de transport, printre care se numărau camioane pentru transportul militarilor, utilaje de tractare și utilaje grele, s-au

împotmolit în noroi, au alunecat și a fost necesar să fie abandonate în cele din urmă.

Cel mai important a fost faptul că ofițerul care comanda Grupul Vistula și care cunoștea tactica sovieticilor, generalul-colonel Gotthart Heinrichi, se afla din nou pe pozițiile defensive pe care le recucerise la scurt timp înainte de începerea bătăliei. Din acest motiv, tirul sovieticilor nu a avut efectul scontat. Când infanteriștii sovietici, sprijiniți de un număr important de tancuri, au atacat cu steagurile fluturând în vânt și strigând din răspuțeri, militarii germani, mai puțin numeroși decât adversarii lor, nu au avut decât să aștepte ca sovieticii să se apropie suficient de mult, pentru ca apoi să tragă în mulțimea de umbre pe care le vedeau. În același timp, sute de militari germani, așezați pe flancuri, au deschis focul asupra inamicului imediat ce au observat formațiunile de tancuri. Când s-a luminat de ziuă s-a dovedit că atacul fusese un eșec și că atacatorii sovietici suferiseră pierderi mari.

Dacă primul asalt a fost un eșec, Jukov organizează un al doilea. Dezamăgit și disperat în urma eșecului înregistrat, dar și presat de Stalin, el a ordonat modificarea planului de ofensivă convenit inițial și folosirea a două mari unități de tancuri care să aștepte, formând ariergarda. Inițial se convenise ca tancurile să intre în luptă numai după ce se va fi format o breșă în sistemul de apărare german. Acum, însă, prin prezența tancurilor în spatele militarilor aruncați în luptă, confuzia devenea și mai mare. Tancurile înaintau pe drumurile desfundate, printre grupurile de militari dezorientați, îi împiedicau pe artileriști să intervină și blocau căile de aprovizionare, dar și drumurile pe care urmau să vină materialele și oamenii. Pe lângă toate acestea, acțiunile tanchiștilor nu erau coordonate de nimeni, astfel încât ei interveneau acolo unde credeau că era cazul. Rezultatul

a fost acela că tancurile au dus la un haos total și în cele din urmă la blocarea operațiunilor militare sovietice. Unul dintre comandanții aflați în subordinea lui Jukov, generalul-colonel Vasili I. Chuikov, nota în seara de 16 aprilie că unitățile sovietice nu își îndepliniseră misiunea și că existau cazuri în care militarii nu înaintaseră „nici măcar un singur pas”. Dorința ca Berlinul să fie cucerit la cinci zile după începerea ofensivei s-a dovedit a fi una de nerealizat.

În cartierul general al lui Hitler, situat undeva sub clădirea Cancelariei Reichului, atacul era așteptat de câteva zile cu un amestec de nerăbdare, stare febrilă și abandonare totală, asemănătoare aceleia care se manifestă ca urmare a consumului de narcotice. Îndată ce au sosit știri despre câteva reușite ale *Abwehr**, au apărut din nou speranțe legate de faptul că armata germană ar putea obține victoria. Hitler a ordonat ca în perimetrul în care se găsea Cancelaria Reichului să se ia toate măsurile necesare unei defensive. Dictatorul a dispus ca tancurile și aruncătoarele de flăcări să fie pe poziție și ca în întreg perimetrul vizat să existe puncte din care să se poată deschide focul. În cursul după-amiezii, Hitler a emis un „Ordin de zi pentru combatanții de pe Frontul de Est”. În acesta se manifesta ura față de „inamicul de moarte, evreu și bolșevic” și se exprima certitudinea că atacul celor veniți din Răsărit va implica „și de data aceasta faptul că (...) la porțile capitalei Reichului German va curge mult sânge”. Mai departe se arată: „Voi, militari de pe Frontul de Est, știți ce soartă le așteaptă pe femei și ce destin vor avea copiii. În timp ce bătrânii, bărbații și copiii vor fi uciși, o parte din femei vor fi umilite, devenind târfe prin cazărmi, în timp ce altele vor fi trimise în Siberia”.

* Serviciul German de Spionaj, Contraspionaj și Sabotaj (n.tr.).

În era noastră nu există nimic ce s-ar putea compara cu evenimentele din primăvara lui 1945. Până la momentul respectiv nu s-a mai întâmplat ca la prăbușirea unui imperiu să se piardă atâtea vieți omenești, să fie distruse atâtea orașe și să rămână pustii atâtea regiuni. Regimul lui Hitler nu s-a sfârșit pur și simplu. Țara, în ansamblul ei, s-a prăbușit literalmente.

Joachim Fest se apleacă asupra ultimei faze a războiului, pornind de la luptele pentru cucerirea Berlinului și sfârșind cu sinuciderea lui Hitler în buncărul aflat sub Cancelaria Reichului.

„Fest dezvoltă în patru capitole reflecții asupra spectacolului apocaliptic de distrugere care era Berlinul în aprilie 1945. Avea o teatralitate dementă – spune Fest – în care Hitler găsea o jubilație și chiar o împlinire.” – **GILBERT TAYLOR**

„Joachim Fest este neîndoielnic cel mai distins istoric al celui de-al Treilea Reich. Faptul că este de asemenea cel mai mare jurnalist în viață al Germaniei nu face decât să se adauge la felul incomparabil în care spune povestea ultimelor 14 zile ale lui Hitler. O viață întreagă de reflecții asupra perioadei naziste este distilată într-o carte scurtă, dar elegant scrisă și incisivă.” – **MICHAEL BURLEIGH**,
AUTORUL CĂRȚII *THIRD REICH: A NEW HISTORY*

„Cartea lui Joachim Fest este versiunea adusă la zi a lucrării clasice Trevor-Roper, *The Last Days of Hitler*, și este ea însăși, în felul ei, o carte clasică.”
– **PROF. NORMAN STONE**, AUTORUL CĂRȚII *THE EASTERN FRONT 1914–1917*

„O carte fascinantă.” – **HENRY A. KISSINGER**

Cartea a fost principala sursă de inspirație pentru filmul *Der Untergang (Prăbușirea)*, 2004, regizat de Oliver Hirschbiegel. Bruno Ganz îl joacă pe Hitler și Juliane Köhler pe Eva Braun.

ISBN: 978-973-135-775-1

9 789731 135775 1

www.grupulcorint.ro